Cena egz. 10 zł.

Informator Przemysłowy

Rok II. Nr. 8

Kraków, sierpień 1946.

Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojew. w Krakowie

Adres Redakcji — Administracji — Ekspedycji: Kraków — Plac Szczepański 5, I piętro, pokój 11. Telefon 544-01.
Redakcja i administracja czynna codziennie od godziny 10—13 z wyjątkiem soboty, niedzieli i świąt.

Podatek od wynagrodzeń.

DEKRET

z dnia 12 czerwca 1946 r.

o zmianie dekretu z dnia 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W dekrecie z dnia 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 220) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 2 ust. (3), (4) i (5) otrzymują brzmienie:

„(3) Wartość pieniężną świadczeń w naturze szacuje się na podstawie cen wolnego rynku. W przypadku udzielania tych świadczeń w formie odpłatnej doliczeniu do wynagrodzenia podlega różnica między ceną wolnego rynku a ceną zapłaconą przez podatnika.

(4) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej oraz Ministrem Przemysłu po zasięgnięciu opinii Komisji Centralnej Związków Zawodowych może na każdy rok kalendarzowy ustalać odmiennie od zasady określonej w ust. (3) dla wszystkich lub niektórych kategorii podatników wartość pieniężną świadczeń w naturze w postaci wyżywienia, mieszkania służbowego, światła, opału, węgla i użytkowania roli oraz wartość pieniężną ordynarii wydawanych w granicach norm układu zbiorowego pracy pracownikom, zatrudnionym w gospodarstwach rolnych w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym.

(5) Wysokość cen wolnego rynku ustalają dyrektorzy izb skarbowych co najmniej raz na pół roku w miesiącu czerwcu i grudniu na następne półrocze, posiłkując się przeciętnymi cenami wolnego rynku w sprzedaży spożywcom. Ceny te mogą być ustalane bądź jednolicie dla całego okręgu izby skarbowej, bądź też odmiennie dla poszczególnych jego części“;

2) w art. 2. dodaje się ustęp (6) w brzmieniu:

„(6) Upoważnia się Ministra Skarbu do wprowadzenia ryczałtów wartości pieniężnej świadczeń w naturze przy zastosowaniu przepisów ust. (3) i (4). Ryczałty te mogą być ustalane jednolicie dla całego Państwa lub okręgów izb skarbowych bądź ich części, a także dla pracowników poszczególnych kategoryi płatników lub odddzielnych zakładów pracy. Uprawnienie to może Minister Skarbu przelać na dyrektorów izb skarbowych“;

3) w art. 5 ust. (1) pkt. 6), 16), 17) i 19) otrzymują brzmienie:

„6) skapitalizowane renty, wypłacane z funduszów Państwa lub zakładów ubezpieczeń społecznych“;

„16) jednorazowe zapomogi ślubne, porodowe i pogrzebowe do wysokości 3.000 zł., jeżeli są udzielane w okresie sześciu tygodni przed lub po zdarzeniu“;

„17) dary pieniężne i w naturze do wysokości 6.000 zł. z tytułu co najmniej 25-letniego okresu trwania pracy“;

„19) wynagrodzenia nieprzekraczające w stosunku rocznym 36.000 zł., chyba że dekret niniejszy stanowi inaczej“.

4) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„art. 7 (1) Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wypłacenia wynagrodzenia i jest niezależny od tego, czy wynagrodzenie zostało wypłacone za czasokres bieżący, przeszły lub przyszły.

(2) Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy, w którym powstał obowiązek podatkowy“;

5) w art. 9 ust. (1), (2), (3) i (4) otrzymują brzmienie:

„(1) Jeżeli podatnik ma na utrzymaniu więcej niż dwoje dzieci, podatek obniża się o 25%, jeżeli ma więcej niż czworo dzieci, podatek obniża się o 50%. Całkowite zwolnienie od podatku następuje wówczas, gdy podatnik ma więcej niż sześcioro dzieci na utrzymaniu.

(2) Zniżka, o której mowa w ust. (1), odnosi się tylko do tych podatników, których wynagrodzenie nie przekracza 120 tysięcy zł. w stosunku rocznym, i którzy w okresie wypłaty wynagrodzenia nie są podatnikami w podatku dochodowym. W przypadku, gdy oboje ze współmałżonków pobierają wynagrodzenie, zniżka przysługuje tylko mężowi, żonie zaś jedynie wówczas, gdy wynagrodzenie męża jest zwolnione od podatku na mocy art. 5 ust. (1) pkt. 20).

(3) Za dzieci uważa się dzieci z małżeństwa, pozamałżeńskie, przysposobione i pasierbów do lat 18, jeżeli nie są podatnikami w podatku dochodowym lub w podatku od wynagrodzeń.

(4) Ta sama zniżka przysługuje również na dzieci starsze do ukończonych 24 lat życia, jeżeli pobierają one naukę lub odbywają praktykę zawodową i jeżeli nie są podatnikami w podatku dochodowym lub w podatku od wynagrodzeń;

6) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„(1) Podatek wymierza się według następującej skali:

Stopień wynagrodzenia	Wysokość wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w złotych — ponad	do	Stopa procentowa podatku %
1	36.000	42.000	1
2	42.000	48.000	1,5
3	48.000	54.000	2
4	54.000	60.000	2.5
5	60.000	70.000	3
6	70.000	80.000	4
7	80.000	90.000	5
8	90.000	100.000	6
9	100.000	110.000	7
10	110.000	120.000	8
11	120.000	130.000	10
12	130.000	140.000	12

Stopień wynagrodzenia	Wysokość wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w złotych		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	%
13	140.000	160.000	14
14	160.000	180.000	16
15	180.000	200.000	18
16	200.000	240.000	20
17	240.000	280.000	22
18	280.000	320.000	24
19	320.000	360.000	26
20	360.000	400.000	28
21	400.000	450.000	30
22	450.000	500.000	32
23	500.000	550.000	34
24	550.000	600.000	36
25	600.000	700.000	38
26	700.000	800.000	40
27	800.000	900.000	42
28	900.000	1,000.000	44
29	1,000.000	—	46

(2) Podstawę do ustalenia stopy procentowej podatku stanowi wynagrodzenie obliczonę w stosunku rocznym

(3) Dla ustalenia stopy procentowej i obliczenia podatku wynagrodzenie zaokrągla się do pełnych dziesiątków złotych w dół, sumę podatku zaś do pełnych złotych, odrzucając końcówki wyrażone w groszach.

(4) Minister Skarbu może obniżać w drodze rozporządzeń skalę z ust. (1) oraz podwyższać kwotę wynagrodzenia wolnego od podatku";

7) art. 12 otrzymuje brzmienie:

(1) Podatek od wynagrodzeń, wypłacanych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, pobiera się drogą potrącania od wypłaconego wynagrodzenia kwoty należnego podatku według skali art. 11.

(2) Do potrącania kwoty należnego podatku obowiązani są pracodawcy (władze, urzędy, instytucje, przedsiębiorstwa i w ogóle wszyscy pracodawcy, wypłacający wszelkiego rodzaju wynagrodzenia) przy każdej wypłacie wynagrodzenia.

(3) Jeżeli pracodawca nie potrąca należytego podatku, lecz ponosi go z własnych funduszów, obowiązany jest przyjąć za podstawę do ustalenia stopy procentowej i obliczenia podatku taką kwotę, aby — po potrąceniu od tej kwoty należnego podatku — pozostała różnica wyrażała sumę przypadającą pracownikowi do wypłaty. Zasada powyższa ma zastosowanie, gdy wynagrodzenie przekracza 120.000 złotych w stosunku rocznym.

(4) Przy wypłacie wynagrodzeń periodycznych zmiennych stosuje się przepisy art. 11 ust. (2) dopóty, aż łączna suma wynagrodzeń w danym roku kalendarzowym przekroczy 36 000 zł., po czym w celu ustalenia stopy procentowej podatku należy stosować przepisy ust. (8).

(5) W przypadku, gdy obliczenie podatku w sposób przewidziany w ust. (4) za poszczególne czasokresy wypłaty jest dla pracodawcy uciążliwe, może on przy wypłacie każdego wynagrodzenia stosować ogólne zasady obliczania podatku (art. 11 ust. 2). Jednakże przy wypłacie wynagrodzenia za ostatni czasokres każdego półrocza roku podatkowego pracodawca, stosujący zasady wyrażone w zdaniu poprzedzającym, obowiązany jest obliczyć ogólną sumę wynagrodzeń wypłaconych danemu pracownikowi w tym półroczu i, po doprowadzeniu tej sumy do stosunku rocznego, ustalić kwotę należnego podatku. Jeżeli obliczony w ten sposób podatek przekroczy kwotę podatku potrąconego w okresie półrocza od bieżąco dokonywanych wypłat, różnicę należy potrącić przy ostatniej wypłacie wynagrodzenia za dane półrocze i wpłacić do kasy urzędu skarbowego w terminie 7 dni po upływie miesiąca, w którym potrącenie zostało dokonane. Jeżeli zaś z obliczenia wyniknie nadpłata, pracodawca zachowuje ją na podatek przypadający od bieżąco wypłacanych danemu pracownikowi wynagrodzeń za pierwsze czasokresy wypłaty następnego półrocza.

(6) O dokonanym w myśl ust. (5) skorygowaniu podatku pracodawca zawiadamia pisemnie urząd skarbowy przez uczynienie odpowiedniej wzmianki w wykazie potrąceń lub w liście płacy. Gdyby stosunek umowy o pracę został rozwiązany przez zarachowaniem nadpłaty, pracownik może żądać od urzędu skarbowego zarachowania tej nadpłaty na inne należności podatkowe lub w braku tych należności — wypłacenia jej w gotówce.

(7) W celu obliczenia podatku przy wypłacie wynagrodzenia nieperiodycznego (jednorazowego) dolicza się je wraz z poprzednio wypłaconymi w danym roku kalendarzowym wynagrodzeniami nieperiodycznymi do obliczonej w stosunku rocznym sumy ostatniego periodycznego wynagrodzenia i ustaloną w ten sposób stopę procentową stosuje się do bieżąco wypłacanego wynagrodzenia nieperiodycznego.

(8) W stosunku do osób, które wynagrodzeń periodycznych nie otrzymują do ustalenia stopy procentowej podatku stanowi kwota wypłaconego wynagrodzenia. W przypadku powtarzających się w ciągu roku wypłat nieperiodycznych należy dodać do kwoty bieżąco wypłacanej sumę wypłat już dokonanych i na podstawie łącznej sumy ustalić stopę procentową i obliczyć podatek. Od tak ustalonej kwoty podatku potrąca się podatek uprzednio już pobrany, a pozostała różnica stanowi podatek, przypadający bieżąco do potrącenia.

(9) Podatek należy potrącić w ten sposób, aby z wynagrodzenia wyższego stopnia po pobraniu podatku nie pozostało mniej, niż zostaje z najwyższego wynagrodzenia bezpośrednio niższego stopnia, po potrąceniu podatku na ten stopień przypadającego";

8) w art. 13 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Pracodawca, wypłacający poszczególnemu pracownikowi wynagrodzenie w sumie nieprzekraczającej 80.000 zl. w stosunku rocznym, obowiązany jest, oprócz potrąconego pracownikowi podatku w myśl art. 11, uiścić z własnych funduszów dodatkową opłatę według następującej skali:

Stopień wynagrodzenia	Wysokość wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w złotych		Roczna suma dodatkowej opłaty w złotych
	ponad	do	
1	—	36.000	3.600
2	36.000	42.000	3.240
3	42.000	48.000	2.940
4	48.000	54.000	2.580
5	54.000	60.000	2.160
6	60.000	65.000	1.740
7	65.000	70.000	1.620
8	70.000	75.000	720
9	75.000	80.000	480

9) w art. 13 dodaje się ust. (4) w brzmieniu:

„(4) Sumę dodatkowej opłaty zaokrągla się do pełnych złotych, odrzucając końcówki wyrażone w groszach";

10) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. Kwoty należnego podatku, potrącone przez pracodawcę przy wypłacie wynagrodzenia (art. 11 i 12), lub ponoszone przez pracodawcę z własnych funduszów (art. 12 ust. 3), jak również kwoty dodatkowych opłat (art. 13) pracodawca jest obowiązany wpłacić do kasy właściwego urzędu skarbowego w terminie 7 dni po upływie miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiła wypłata wynagrodzenia, z dołączeniem wykazu potrąceń, sporządzonego według przepisanego wzoru, lub też odpisu listy płacy, zawierającej dane, niezbędne do sprawdzenia prawidłowości dokonanych potrąceń";

11) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. (1) Pracodawca, wypłacający osobie u niego zatrudnionej dwa lub więcej wynagrodzeń, obowiązany jest, jeżeli łączna suma tych wynagrodzeń za dany rok kalendarzowy przekracza 36.000 zl., obliczyć podatek, przyjmując za podstawę łączną sumę tych wynagrodzeń.

(2) Jeżeli obliczony w ten sposób podatek przekroczy kwotę podatku potrąconego w myśl art. 11, różnicę należy potrącić dodatkowo najpóźniej przy ostatniej wypłacie wynagrodzenia za dany rok

kalendarzowy i wpłacić do kasy urzędu skarbowego w terminie do 7 dnia następnego miesiąca po dokonaniu ostatniej wypłaty. Przez kwotę podatku potrąconego w myśl art. 11 należy rozumieć kwotę podatku skorygowanego zgodnie z przepisem art. 12 ust. (5) i (6)";

12) w art. 17 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Osoby, które otrzymują wynagrodzenia od różnych pracodawców, obowiązane są po upływie roku kalendarzowego uiścić tytułem podatku od wynagrodzeń różnicę między należnością podatku od łącznego rocznego wynagrodzenia według skali art. 11, kwotę potrąconą w trybie art. 12 tytułem podatku w ciągu ubiegłego roku. Przez kwotę podatku potrąconego według skali art. 11 należy rozumieć kwotę podatku skorygowanego zgodnie z przepisem art. 12 ust. (5) i (6)";

13) art. 18 i jego tytuł otrzymują brzmienie:

„Przepisy karne.

Art. 18. Do przestępstw z zakresu podatku od wynagrodzeń stosuje się odpowiednio przepisy części IV ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 14, poz. 134)";

14) po art. 18 dodaje się nowy artykuł 18a, w brzmieniu:

Art. 18a. Ilekroć w innych przepisach prawnych jest mowa o państwowym podatku dochodowym od uposażeń, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, należy przez podatek ten rozumieć podatek od wynagrodzeń".

Art. 2. (1) Przepisy dekretu niniejszego stosuje się do wynagrodzeń wypłacanych od dnia 1 lipca 1946 r. bez względu na czas, za jaki przypadają.

(2) Przy ustalaniu wysokości różnicy podatku w myśl art. 15 oraz różnicy od łącznych wynagrodzeń (art. 17) za rok 1946 skalę podatku przewidzianą w art. 11 w brzmieniu nadanym przepisami niniejszego dekretu a odpowiadającą sumie całorocznego wynagrodzenia stosuje się do wynagrodzeń wypłaconych do dnia 30 czerwca 1946 r. należy obliczyć według skali, przewidzianej w art. 11 dekretu z dnia 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 220) w brzmieniu obowiązującym od dnia wejścia w życie niniejszego dekretu, również odpowiadającej sumie całorocznego wynagrodzenia.

(3) Przy wypłacie wynagrodzeń nieperiodycznych (art. 12 ust. 8) za okres lipiec — grudzień 1946 r. za podstawę do obliczenia podatku według skali art. 11 w brzmieniu nadanym przepisami niniejszego dekretu przyjmuje się wysokość wynagrodzenia wypłaconego od początku roku, zaś odliczeniu od sumy przypadającego podatku podlega podatek pobrany od początku roku na zasadzie przepisów w tym okresie obowiązujących.

(4) W przypadkach, gdy po dniu wejścia w życie dekretu niniejszego wypłacone zostanie wyrównanie wynagrodzenia za okres poprzedzający dzień 1 lipca 1946 r., za podstawę do obliczenia podatku według skali art. 11 w brzmieniu nadanym przepisami niniejszego dekretu przyjmuje się wysokość poprzednio wypłaconego wynagrodzenia łącznie z bieżąco wypłaconym wyrównaniem, zaś odliczeniu od sumy przypadającego podatku podlega podatek poprzednio pobrany na zasadzie przepisów w tym okresie obowiązujących.

Art. 3. Upoważnia się Ministra Skarbu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu dekretu z dnia 18 sierpnia 1945 r., o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 220), z uwzględnieniem zmian wynikających z dekretu niniejszego i z zastosowaniem nowej numeracji artykułów i ustępów.

Art. 4. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 5. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 1946 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów
Edward Osóbka - Morawski

w/z Minister Skarbu:
Leon Kurowski

w/z Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Edmund Giebartowski

Minister Przemysłu:
Hilary Minc

Podatki w majątkach opuszczonych.

W sprawie tak ważnej dla Państwa, jak podatki, podajemy do wiadomości osób, którym przywrócono posiadanie majątków opuszczonych i porzuconych, że pociągnięte będą do obowiązku podatkowego również za okres czasu, w którym dany majątek znajdował się pod zarządem państwowym.

Majątek opuszczony znajduje się pod zarządem państwowym albo zarządem osób prawnych prawa publicznego, instytucji społecznych, organizacji kulturalno - oświatowych itp. w zasadzie tylko czasowo, a to do chwili wydania przez sąd grodzki, na wniosek właściciela opuszczonego majątku lub krewnych właściciela, postanowienia o przywróceniu im posiadania, co za tym idzie i zarządu oraz użytkowania tego majątku, który następnie przez przedawnienie (zasiedzenie) dziesięcioletnie przechodzi ostatecznie na ich własność.

Wszystkie wpływy, osiągane z zarządzanego majątku opuszczonego po potrąceniu wydatków bieżących, organ zarządzający składa do depozytu na specjalny rachunek danego majątku do państwowej instytucji bankowej.

Przy wprowadzeniu w posiadanie majątku opuszczonego wydaje się danej osobie także gotówkę (depozyt) pochodzącą z wpływów, osiągniętych w czasie trwania zarządu, wraz z wszelkimi, dotyczącymi danego majątku księgami, rachunkami, wykazami itp.

Z tego wynika, że dochody osiągnięte w czasie pozostawania majątku pod zarządem państwowym przechodzą na rzecz uprawnionych osób, którym przywrócono posiadanie majątku opuszczonego.

Jeżeli osoba, której przywrócono posiadanie majątku (przedsiębiorstwa) w czasie trwania zarządu państwowego z funduszów danego majątku (przedsiębiorstwa) pobierała jakiekolwiek wynagrodzenia, to wynagrodzenia te będą traktowane, jako kwoty pieniężne pobrane przez danego płatnika na rachunek prywatny, tzn. doliczone będą do dochodu.

W związku z tym zaliczki podatku obrotowego i dochodowego uiszczone przez reprywatyzowany majątek opuszczony przedsiębiorstwo) w czasie trwania zarządu państwowego przerachowane zostaną na rzecz innego podatnika (osoby, której przywrócono posiadanie majątku).

Podatek dochodowy od uposażeń lub podatek od wynagrodzeń uiszczonych przez reprywatyzowany majątek (przedsiębiorstwo) od wynagrodzeń pobranych przez podatnika, któremu majątek przywrócono, odpisany będzie z powodu podwójnego opodatkowania. (wg. Tyg. Gosp.)

Do — I-d/3/2/46. —

W sprawie podniesienia stanu sanitarno-porządkowego w kraju.

OKÓLNIK Nr. 275. MINISTRA PRZEMYSŁU
z dnia 31 lipca 1946 r.

Z uwagi na grożące niebezpieczeństwo epidemii i chorób zakaźnych została podjęta akcja sanitarno-porządkowa w miastach, osiedlach, na drogach publicznych itp.

W wykonaniu okólników: Ob. Prezesa Rady Ministrów za Nr. 25 z dn. 10 VI. 46. oraz Ob. Ministra Zdrowia za Nr 23/26 z dn. 18. V. 46 zarządzam aby podległe mi organa, instytucje i zakłady:

1. udzieliły władzom sanitarnym przy wykonywaniu czynności sanitarnych i wykonawczych jak najbardziej wszechstronnego i energicznego poparcia;
2. współdziałały z władzami sanitarnymi w zakresie podjętej akcji sanitarno-porządkowej i wykonania zarządzeń i przepisów sanitarno-porządkowych;
3. doprowadziły w najbliższym czasie wszelkiego rodzaju posesje, obiekty fabryczne itp., będące w ich zarządzie, lub im podporządkowane do zupełnego porządku w znaczeniu sanitarno-higienicznym i w takim porządku stale je utrzymywały;
4. poleciły wszystkim organom inspekcyjnym, by przy wykonywaniu normalnych zadań inspekcyjnych zwróciły szczególną uwagę na wykonywanie zarządzeń, o których mowa wyżej w punktach 1, 2, i 3 i w razie stwierdzenia uchybień — spisywały odpowiednie protokóły, celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności karno-porządkowej i dyscyplinarnej.
5. utworzyły, w szczególności w zakładach przemysłowych o większym rozmiarze, specjalne komitety nadzorcze z pracowników, zatrudnionych w tych zakładach, celem stałego czuwania nad czystością i utrzymaniem urządzeń sanitarnych w należytym porządku. —

Minister Przemysłu
w. z. (—) Szyr

Urlopy pracujących w Przemyśle i Handlu.

Cenną zdobyczą ostatnich czasów jest zainteresowanie, coraz żywsze, jakie kierownictwa przedsiębiorstw okazują swoim pracownikom w trosce o ich wypoczynek i zdrowie. W związku z tym podajemy przepisy o urlopach pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu:

Pracownicy po przepracowaniu bez przerwy roku w danym przedsiębiorstwie mają prawo do korzystania z 8-dniowego urlopu, a 15-dniowego o ile praca trwała 3 lata bez przerwy. Wyjątek stanowią pracownicy przedsiębiorstw sezonowych, którzy nie mają prawa do korzystania z urlopu, z powodu, że ich praca trwała krócej niż 10 miesięcy. Pracownikom młodocianym, terminatorom i uczniom zakładów zatrudniających nawet tylko 4-ch pracowników, pszysługuje prawo do korzystania z 14-dniowego urlopu po roku nieprzerwanej pracy, natomiast po 3 latach nieprzerwanej pracy, prawo do 15-dniowego urlopu.

Pracownikom umysłowym po półrocznej nieprzerwanej pracy przysługuje urlop 2-tygodniowy, po rocznej zaś — 1 mies. urlopu płatnego nieprzerwanego. W wypadku, gdy pracownik umysłowy korzystał z urlopu dwutygodniowego po upływie pół roku pracy, a w tym samym roku kalendarzowym miałby prawo — po rocznej pracy — do miesięcznego urlopu, uzyskuje prawo jedynie do powtórnego dwutygodniowego urlopu; natomiast wykorzystanie 2-tygodniowego urlopu, chociażby w końcu roku kalendarzowego, nie stanowi przeszkody do uzyskania prawa do miesięcznego urlopu w następnym roku kalendarzowym po rocznej pracy.

Urlop winien obejmować kolejno następujące po sobie dni kalendarzowe, poczynając od ostatniego dnia pracy. Do dni urlopowych **nie wlicza się dni niedzielnych i świątecznych.** Jeżeli pracownik nie skorzystał z urlopu mu przysługującego, wyznaczonego w liście kolejności, to nie może żądać udzielenia go w innym terminie, ani też wymagać z tego tytułu żadnego dodatkowego wynagrodzenia, z wyjątkiem w wypadku, kiedy pracownik z urlopu nie mógł skorzystać z powodu choroby.

Nieobecność pracownika w zakładzie pracy na skutek choroby, nieszczęśliwego wypadku oraz z powodu odbywania ćwiczeń wojskowych, nie ogranicza, ani nie pozbawia pracownika prawa do korzystania z urlopu.

Kiedy pracownik traci prawo do urlopu?

a) jeśli sam rozwiązał umowę pracy,

b) jeżeli przedsiębiorca rozwiązał umowę pracy z winy pracownika, takiej, która daje prawo do rozwiązania umowy pracy bez uprzedniego wypowiedzenia.

Jeśli pracownik został zwolniony przez pracodawcę, a nie korzystał z urlopu przysługującego mu w danym roku kalendarzowym, należy mu się wynagrodzenie za cały okres przypadającego mu urlopu.

Będący na urlopie otrzymuje za czas urlopu wynagrodzenie takie, jakie otrzymałby, gdyby w tym dniu był zatrudniony (o ile w okresie urlopu płacono premie, lub dawano świadczenia w naturze, należą się one również pracownikowi, będącemu na urlopie). Gdy praca odbywa się na akord lub od sztuki, wynagrodzenie za czas urlopu określa się na podstawie przeciętnego wynagrodzenia pracownika w ciągu trzech, poprzedzających bezpośrednio urlop, miesięcy.

Pracownik traci prawa do otrzymania wynagrodzenia za czas urlopu, o ile zostanie udowodnione, że w czasie wolnym od pracy, przysługującym mu na zasadzie urlopu, pracował zarobkowo w innym przedsiębiorstwie, jako pracownik najemny.

Pracownicy korzystają z przysługujących im urlopów w kolejności, stosownie do ułożonej listy, uzgodnionej między zarządem przedsiębiorstwa a pracownikami. W razie nieosiągnięcia porozumienia co do kolejności, decyduje Inspektor Pracy właściwego obwodu. W wypadku choroby, uniemożliwiającej rozpoczęcie w terminie korzystania z przyznanego urlopu, można uzyskać przesunięcie go na jeden z następnych miesięcy.

W okresie od 1 maja do 30 września powinno korzystać z urlopów co najmniej 50% ogólnej liczby pracowników, zatrudnionych w danym przedsiębiorstwie. W razie konieczności osiągnięcia planowej produkcji, może Minister Opieki Społecznej dla poszczególnych gałęzi produkcji, a Okręgowy Inspektor Pracy dla poszczególnych przedsiębiorstw ustalić ten stosunek procentowy w inny sposób.

Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe przedsiębiorstw uspołecznionych.

Uchwalony przez Radę Ministrów w dn. 28 marca rb. dekret o zobowiązaniach podatkowych zawiera m. i. postanowienie o odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe przedsiębiorstw państwowych i pozostających pod zarządem państwowym. Dekret w art. 21 postanawia, że osoby odpowiedzialne za prowadzenie tych przedsiębiorstw odpowiadają całym swoim majątkiem za należności uboczne, tj. za dodatek za zwłokę pobierany od zaległości podatkowych po upływie terminu płatności w wysokości od 1 do 25% zaległości. Władza podatkowa może jednak zwolnić taką osobę od odpowiedzialności, jeżeli uzna, że nieuiszczenie należności w terminie nastąpiło z powodu przeszkody nie dającej się pokonać. Przepis ten, stanowiący nowość w naszym ustawodawstwie podatkowym, ma na celu osiągnięcie punktualności w uiszczaniu należności podatkowych przez przedsiębiorstwa uspołecznione.

Dekret wchodzi w życie z dniem 1-go lipca 1946 r.

Prowadzenie ksiąg handlowych dla celów podatkowych.

Jak się dowiadujemy — Ministerstwo Skarbu opracowało projekt rozporządzenia do dekretu o postępowaniu podatkowym. Dekret ten przewiduje prowadzenie trojakiego rodzaju ksiąg: handlowych, uproszczonych i podatkowych. Zasadniczo wszyscy podatnicy podatku obrotowego są obowiązani do prowadzenia jednego z trzech rodzajów ksiąg, z tym, że do prowadzenia ksiąg uproszczonych obowiązani są podatnicy nie mający obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych, zaś do prowadzenia ksiąg podatkowych podatnicy nie mający obowiązku prowadzenia ani ksiąg handlowych ani ksiąg uproszczonych.

Projekt rozporządzenia Ministra Skarbu ustala, które grupy podatników są obowiązane do prowadzenia ksiąg uproszczonych, a które do prowadzenia ksiąg podatkowych. Projekt jednocześnie zezwala, aby podatnicy obowiązani do prowadzenia ksiąg uproszczonych prowadzili zamiast tych ksiąg księgi handlowe, a podatnicy obowiązani do prowadzenia ksiąg podatkowych zamiast tych ksiąg prowadzili księgi handlowe lub księgi uproszczone.

Zarówno dekret o postępowaniu podatkowym, jak i rozporządzenie Ministra Skarbu o księgach handlowych, księgach uproszczonych i księgach podatkowych wchodzi w życie z dniem 1 lipca br.

Pomyślmy o gospodarce.

Każdy kto czyta naszą prasę codzienną widzi w niej dużo artykułów politycznych. Poszczególne światopoglądy ścierają się, publicyści walczą ze sobą, często dochodzi nawet do osobistych wycieczek. Jak rzadko spotyka się natomiast na łamach prasy poważne artykuły ekonomiczne lub z zakresu polityki gospodarczej.

Zdajemy sobie sprawę, że wiele w dziedzinie gospodarczej wymaga jeszcze zmian na lepsze, sprawa bytu gospodarczego zależna jest jednak od zbiorowej woli wszystkich obywateli.

Systematyczny, ciągły, codzienny wysiłek każdego obywatela: robotnika, urzędnika, dyrektora czy ministra, by możliwie każdą swą czynnością przyczyniać się do poprawy naszej sytuacji ekonomicznej może jedynie dać odpowiednie rezultaty.

Kolejarz winien się starać jak najszybciej przeprowadzić transporty, urzędnik winien się starać jak najbardziej rzeczowo załatwić każdego zgłaszającego się interesenta. Każdy z nas, przy każdej czynności życia codziennego może przyczynić się w małym chociażby stopniu do poprawy naszej sytuacji gospodarczej.

Ale nie można wymagać od każdego obywatela niedostatecznie uświadomionego odpowiedniego ustosunkowania się do aktualnych zagadnień gospodarczych. Trudno od wszystkich wymagać, by czytali specjalne wydawnictwa gospodarcze.

Dlatego też prasa codzienna (a przede wszystkim periodyki, jako że bywają czytane w niedzielę z większą uwagą) winna umieszczać artykuły objaśniające podstawowe pojęcia ekonomiczne. Artykuły, które by wyjaśniały dlaczego musimy forsować eksport, co to jest i co nam może dać normalizacja, jaka oszczędność jest pożyteczna, a jaka szkodliwa, czemu niepożądane jest wprowadzenie kapitału zagranicznego do Polski, i wiele innych podobnych. Dużo piszą niektóre pisma o systemie korporacyjnym. Że trzeba go wprowadzić. Ale nikt nie napisze co to jest i jak taki system w praktyce funkcjonuje, gdzie go już stosowano, z jakim wynikiem itd. A jednak o tych wszystkich rzeczach, trzeba koniecznie pisać. Poruszać te tematy. Gdy obywatel parę razy natknie się na tego rodzaju artykuł z zakresu ekonomii zastanowi się nad tym co przeczyta. Pomyśli nad tym lub innym zagadnieniem. Może przekonać się o tym, że poprawa sytuacji gospodarczej także i od niego zależy.

I tutaj mały apel do ew. autorów takich artykułów. Nie jest dobrym artykuł popularno-naukowy, który symplifikuje zagadnienie. Pierwszą zaletą artykułu tego rodzaju winno być możliwie jasne oświetlenie zagadnienia. Trzeba bardzo starannie manipulować pojęciami i słowami, by rzecz oddać z całą precyzją. Dlatego też można postawić twierdzenie, że trudniej jest napisać artykuł popularno-naukowy przeznaczony dla laika niż napisać naukową rozprawę — ale przeznaczoną dla znawców przedmiotu. Korzystnym by było gdyby się na te tematy rozwinęła poważna i rzeczowa polemika, w wyniku której naświetlonoby odnośny problem w oparciu o różne światopoglądy. Jeżeli można użyć tego słowa w tym wypadku, to u nas mamy wielu „analfabetów ekonomicznych". I to nie jest ich wina. Skoro im nikt tych problemów nie podsuwa, nikt ich nie poddaje pod rozwagę, to skąd ludzie — nie zajmujący się tymi sprawami zawodowo — mają je znać. Ale dlatego też przed naszą prasą otwiera się duże pole do działania. Piszmy i polemizujmy na temat poglądów ekonomicznych. Zainteresujmy wszystkich czytelników problemami gospodarczymi. Aż może kiedyś wreszcie wszyscy zdadzą sobie sprawę z tego, że poprawa naszego bytu leży w nas samych, w naszej pracy i wytrwałości.

Zbiórka maszyn na Ziemiach Odzyskanych.

(J. K.) Departament Ekonomiczny Ministerstwa Przemysłu prowadzi intensywną akcję przejmowania w swe ręce maszyn i urządzeń fabrycznych na Ziemiach Odzyskanych. Chodzi o maszyny tzw. bezpańskie lub znajdujące się w niepowołanych rękach. Dotyczy to zarówno maszyn poniemieckich jako też i polskich — wywiezionych przez niemców z naszego kraju. Maszyny te były rozmieszczane przez okupanta po różnych zakładach niemieckich, przeważnie jako obiekty ukryte, a dziś są one już po części porozbierane przez nieuprawnione osoby prywatne. Maszyny takie należy wyszukiwać i zbierać. W szczególności znajduje się ich dużo na Ziemiach Odzyskanych, poukrywane po majątkach rolnych, stodołach i lasach.

Akcja Min. Przemysłu ma na celu zabezpieczenie takich maszyn przed rozgrabieniem, nielegalną wywózką itp. Akcja ma znaczenie bardzo ważne: chodzi o to, aby jak najspieszniej wprowadzić w ruch maszyny, bardzo dla naszego życia gospodarczego potrzebne, a bezużytecznie niszczejące w ukryciu i nie spełniające swego właściwego zadania. W Polsce odczuwa się jeszcze bardzo dotkliwie brak obrabiarek. Przecież niemcy wywieźli od nas większość maszyn. Dla przykładu wystarczy wspomnieć, że z jednych tylko Zakładów Starachowickich wywieźli 4.500 wagonów (15-tonowych), załadowanych tamtejszymi maszynami, obrabiarkami i urządzeniami fabrycznymi. Była to grabież, jak zawsze u niemców „systematyczna" i „totalna". Departament Ekonomiczny Min. Przemysłu polecił wszystkim swym podległym organom, aby akcje te prowadziły z dużym pospiechem, tak aby jeszcze w tym roku można ją było ukończyć. Wydają te poszukiwania poważne rezultaty. W ciągu zaledwie dwóch miesięcy (maj—czerwiec) wykryto przeszło 2.000 maszyn, mimo że personel fachowy, robiący te poszukiwania, liczy tylko 50 osób.

Akcja prowadzona jest pod hasłem: „Każda maszyna ma być zużytkowana i na właściwym ma się znajdować miejscu". Chcąc zainteresować tą sprawą szerszy ogół obywateli, Ministerstwo Przemysłu wyznaczyło na wspomniany cel **pokaźne nagrody pieniężne** dla tych, którzy do odnalezienia polskich maszyn i urządzeń fabrycznych na Ziemiach Odzyskanych efektywnie się przyczynią. Powinno to zachęcić wszystkich, którzy o jakiejkolwiek maszynie ukrytej mają wiadomość, a nawet uzasadnione podejrzenie, że jest ukryta, aby pod tym względem obywatelski swój obowiązek wypełnili z pożytkiem dla Kraju i dla siebie.

Hygiena pracy w Zakładach Przemysłu Włókienniczego.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ, ZDROWIA I PRZEMYSŁU z dnia 26 marca 1946 r. o higienie pracy w zakładach przemysłu włókienniczego.

Na podstawie art. 1 oraz art. 2 ust. 1, pkt. a) i ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 325) zarządza się co następuje:

§ 1. Pomieszczenia pracy w chłodnej porze powinny być ogrzewane. Temperatura nie powinna być niższa niż 12° C do 18° C w zależności od wysiłku, jakiego wymaga dany rodzaj pracy.

§ 2. Pomieszczenia i stanowiska pracy powinny mieć dostateczne naturalne oświetlenie dzienne. O zmroku i w nocy należy stosować oświetlenie sztuczne o wystarczającej dla danego rodzaju pracy jasności, zarówno ogólne, jak i indywidualne dla poszczególnych stanowisk pracy. Inspektor pracy może zezwolić już istniejącym zakładom o niedostatecznym naturalnym oświetleniu dziennym na stosowanie oświetlenia sztucznego także w ciągu dnia.

§ 3. Mechaniczna obróbka włókna czy tkanin (międlenie, trzepanie, szarpanie itp.), przy której wydziela się większa ilość pyłu, powinna odbywać się w zamkniętych aparatach z urządzeniem wyciągowym do pyłu.

§ 4. Obróbka ręczna włókna czy tkanin (czesanie, wytrząsanie itp.), przy której powstaje większa ilość pyłu, powinna odbywać się przy miejscowych wyciągach (ekshaustorach) do pyłu w miejscu jego powstawania.

§ 5. W pomieszczeniach, w których przy obróbce wydziela się para, jak przy gotowaniu, praniu, farbowaniu itp., w celu zapobieżenia powstawaniu mgły, niezależnie od skutecznej wentylacji dachowej, urządzone powinny być nad źródłami parowania okapy, połączone ze sprawnie działającym ciągiem kominowym. — Jeżeli taka naturalna wentylacja nie wystarcza, należy zastosować wtłaczanie powietrza nagrzanego.

§ 6. W pomieszczeniach, w których przy produkcji powietrze nagrzewa się lub gdzie procesy produkcyjne wymagają określonej temperatury powinny znajdować się w miejscach widocznych termometry. — W razie nadmiernego gorąca należy uruchamiać wentylację naturalną lub mechaniczną.

§ 7. W pomieszczeniach pracy, w których powietrze przy procesach produkcyjnych nagrzewa się i nadmiernie nasyca się wilgocią lub produkcja wymaga wysokiej temperatury i dużej wilgotności powietrza, powinny być w widocznych miejscach umieszczone higrometry. Temperatura powietrza takich pomieszczeń nie może przekraczać 25° (według termometru mokrego jeżeli temperatura powietrza zewnętrznego w lecie nie jest wyższa) a różnica między termometrami suchym i mokrym musi wynosić co najmniej 1,5°.

§ 8. W razie przekroczenia norm określonych w § 7. należy zaprzestać sztucznego nasycania powietrza wilgocią i obniżyć odpowiednio jego temperaturę.

§ 9. Prócz instalacji wentylacyjnej powinny znajdować się w takich pomieszczeniach odpowiednie urządzenia do zwalczania bezruchu powietrza. — Szybkość przepływu powietrza ma wynosić około 0,7 m/sekund.

§ 10. Przygotowywanie chemikaliów (mieszanie, przelewanie i innego rodzaju czynności, przy których wydzielają się pary, gazy i pył), powinno odbywać się w oddzielonych od ogólnych pomieszczeń pracy. — Należy dążyć do zmechanizowania tych czynności i przeprowadzania ich w zamkniętych aparatach. Jeżeli jest to niemożliwe, powinni pracownicy przy tych czynnościach używać odpowiedniego sprzętu ochrony osobistej.

§ 11. Wanny i kadzie, zawierające roztwory, które wydzielają lotne, drażniące, duszące i trujące substancje, powinny posiadać wyciągi miejscowe lub okapy z wyciągami.

§ 12. Podłogi w pomieszczeniach, w których praca odbywa się na mokro, powinny być nienasiąkliwe, ścisłe, szczelne

z odpowiednimi spadkami do krytych rowów. — W miejscach, w których robotnicy przy pracy stoją lub siedzą, powinny być ułożone na podłodze drewniane kratki lub pomosty utrzymywane stale w porządku i nie zagrażające bezpieczeństwu.

§ 13. Maszyny (np. selfaktory), przy których ruchu rozpryskuje się smar, powinny mieć zabezpieczenia przeciwko rozpryskiwaniu, a pracownicy — pracować w odzieży ochronnej.

§ 14. Umywalnie powinny posiadać co najmniej 1 kurek na dziesięciu pracowników, a przy pracach brudzących — 1 kurek na pięciu pracowników i ciepłą wodę. Tam, gdzie zachodzi potrzeba mydżenia.
cia nóg, powinny być odpowiednie urzą-

§ 15. Przy oddziałach, w których panuje wysoka temperatura lub wilgotność, ustępy powinny być połączone krytymi przejściami z pomieszczeniami pracy, ustępy te w porze zimowej powinny być ogrzewane.

§ 16. Pracownicy zatrudnieni przy pracach mokrych lub z płynami żrącymi powinni pracować w odzieży ochronnej.

§ 17. W zakładach pracy powinna być specjalna obsługa, obowiązana do utrzymywania w należytym porządku pomieszczeń pracy, jak również ustępów, umywalni, szatni itd.

§ 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

w/z Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Edmund Giebartowski.

Minister Zdrowia:
Franciszek Litwin.

w/z Minister Przemysłu:
Eugeniusz Szyr.

Nie tylko ilość, lecz i jakość świadczy o wartości produkcji.

(J. K.) W związku z wyprodukowaniem w końcu czerwca br. w „Państw. Fabryce we Wrocławiu 1.234-tej węglarki, zainteresowana prasa rozpisywała się o imponującej produkcji tych Zakładów. Lecz pesymistom, których u nas nigdy nie brak, dawało to asumpt do przypuszczeń, że tak wysoka ilościowo produkcja, prawdopodobnie nie stoi zarazem na odpowiednio wysokim poziomie jakościowym. Takich malkomentów możemy właśnie z przyjemnością uspokoić, iż produkcja wagonów w Polsce również i pod względem jakości jest doskonała.

W końcu czerwca br. odbyła się w Państwowej Fabryce Wagonów we Wrocławiu próba techniczna wagonów na wytrzymałość zderzenia. Próby takie mają znaczenie podstawowe, pozwalają bowiem na ustalenie, jeszcze przed oddaniem wagonu do użytku, czy odpowiada on wszystkim wymogom użyteczności i bezpieczeństwa. Próby dokonuje się w ten sposób, że napuszcza się dwa lub więcej wagonów na siebie, po czym następuje gwałtowne zderzenie wagonów. Daje to możność zbadania siły odporności wagonu na wstrząs, spowodowany zderzeniem. Skala wytrzymałości dostosowywana jest do rodzaju wagonu (węglarka lub wagon osobowy).

Chodzi głównie o badanie odporności wagonów na zderzenia, mające miejsce w normalnym ruchu kolejowym, np. przy aranżowaniu pociągu, przy przetokach, łączeniu wagonów itp., przy czym wagon narażony bywa na mniejsze lub większe zderzenia buforowe. Naturalnie, oblicza się przy tym możliwości ochrony wagonu przy zderzeniach nieoczekiwanych, wypadkowych. — Otóż taka próba zderzeń odbyła się w Państw. Fabr. Wagonów w ubiegłym miesiącu. Rezultat próby — dorównał wszelkim oczekiwaniom!

Na wykończoną świeżo węglarkę, naładowaną miałem węglowym w ilości 20 ton, napuszczono platformę towarową naładowaną złomem żelaznym. Zderzenie wagonów nastąpiło przy szybkości 30 km na godzinę (normalna szybkość przy przetaczaniu wagonów wynosi 15 km), i miało miejsce przy pełnej mocy uderzenia! Zdawałoby się: katastrofa!

Tymczasem dokonane po tym eksperymencie komisyjne oględziny wagonu wykazały, że węglarka wyszła z próby bez szwanku, wszędzie utrzymana została czystość spoin i łączeń i wogóle żadnych wagon nie miał po odbytej próbie usterek. Próba więc wypadła zupełnie zadawalająco. — Dotychczas robione „próby“ na wytrzymałość zderzeń wynikały z teoretycznych obliczeń naukowych, biorąc pod uwagę zarówno twardość i elastyczność surowca (wykonanych sprężyn buforowych), jako też wytrzymałość spoideł (nitów) sprzęgających wagon. Obecnie zaś dokonana próba, była eksperymentem dodatkowym, „naturalnym“, który tylko potwierdził wartość obliczeń teoretycznych.

Podobnym próbom poddawane będą odtąd wagony wszystkich typów — od ciężarowych począwszy, a kończąc na luksusowych pullmanach.

Państwowy Przemysł Metalowy zaopatruje wieś.

(J. K.) O ilości wyrobów metalowych dostarczonych przez Państwowy Przemysł Metalowy dla wsi, najlepiej świadczą cyfry przytoczone poniżej:

W miesiącach marcu i kwietniu br. dostarczono nastp. wyroby:

1. hacele, podkowy i części kute 137.500 kilogramów,
2. okucia budowl. i części kute 3.482 kg,
3. naczynia i wyroby emal. 120.905 kg,
4. wyroby ocynkowane 13.282 kg,
5. patelnie i łopatki do węgla 2.945 kg,
6. latarnie 109 kg,
7. konwie do mleka i części rowerowe 13.303 kg,
8. wiadra ocynkowane 151.352 kg,
9. maszyny rolnicze wszelkiego typu 166.066 kg i 122.089 szt.,
10. gwoździe 213.600 kg,
11. Drut żelazny 2.200 kg,
12. siatka druciana 4.400 kg,
13. widły i łopaty 36.700 kg,
14. łańcuchy 15.000 kg,
15. kosy 15.100 kg,
16. odlewy maszynowe 250 kg,
17. ruszty, blachy kuchenne, szybry i płyty piecowe 66.673 kg,
18. bukszty 28.743 kg,
19. piece kuchenne i okrągłe oraz wszelkiego rodzaju odlewy kuchenne 24.286 kg,
20. naczynia, garnki surowe i emaliowane oraz kociołki 106.333 kg,
21. galanteria blaszana 414 kg,
22. amantura żeliwna do pary, wody, gazu i powietrza 945 kg,
23. żelazka do prasowania 127 szt.,
24. maszynki do mięsa i lodów 4.497 szt.,
25. odważniki 8.976 kg,
26. taczki 49 szt.

Razem tego dostarczył Państwowy Przemysł Metalowy w tych 2 miesiącach 1.132.564 kg. oraz 126.762 szt. towarów dla wsi — ogólnej wartości zł. 89.556.660.

Zestawienie powyższe nie wykazuje wyrobów metal., zakupowanych przez ludność wiejską bezpośrednio we fabrykach — przede wszystkim we fabrykach rolniczych.

Rola badań psychotechnicznych w przemyśle.

(bMP) W trosce o nowe zastępy wykwalifikowanych pracowników w naszym przemyśle nie możemy zapominać o tak zwanych badaniach psychotechnicznych, które pozwoliłyby skierować odpowiednich kandydatów na stanowiska odpowiadające ich powołaniu, względnie zamiłowaniu.

Pomijając indywidualne zadowolenie wewnętrzne wypełnienie tego zadania wiąże się ściśle z wynikami pracy a co już nie jest obojętne w skali ogólno-społecznej. Wieloletnia praktyka wykazała że na skutek niewłaściwego wyboru zawodu, dużo młodzieży odpada w toku nauki, marnując swój czas i powodując stratę pieniędzy zużytych na ich kształcenie.

Według danych statystycznych stwierdzono, że młodzież obierając swój zawód kieruje się zupełnie przypadkowymi motywami i tak ok. 70% wstępujących do terminu, czy do szkół albo kursów zawodowych nie zastanawiało się wogóle nad sprawą wyboru zawodu, 50% nie słyszało o istnieniu nawet zawodów popularnych, a 60% nie wiedziało, że każdy zawód stawia pracownikowi odmienne wymagania.

Jeszcze lepszą statystyką obrazującą marnotrawstwo czasu i pracy na skutek złego wyboru zawodu operuje Centralna Szkoła Rzemiosł w Paryżu. Na 100% pracowników w rzemiośle, przy jakimkolwiek innym zawodzie — mówią statystyki paryskie — tylko 3 ludzi pracuje wybitnie, 20 średnio, a reszta powinna być skierowana do innych zawodów. Analogicznie, statystyka śmiertelnych wypad

ków przy pracy potwierdza słuszność badań psychotechnicznych i porad zawodowych. 50 do 70% śmiertelnych wypadków przy pracy spowodawnych jest nie tylko brakiem wyszkolenia technicznego ale fizjologicznym i psychicznym nie przystosowaniem do danego rodzaju pracy.

Poradnictwo zawodowe i badań psychotechnicznych winno również badać czy robotnicy, zgłaszający się na kursy przygotowujące ich do egzaminów czeladniczych nadają się do pełnienia pracy w swym zawodzie. W wypadku wykrycia braków fizycznych należałoby ich przenieść do innego działu, (robotnik stolarski np. do działu zabawkarstwa, pomocy szkolnych itp), wreszcie dawałyby możność pracownikom starszym skontrolowanie swej sprawności zawodowej, pod względem fizycznym i psychicznym, co zapobiegałoby nieszczęśliwym wypadkom przy pracy.

Badania psychotechniczne mają również zastosowanie przy ulepszaniu narzędzi pracy co zresztą stworzyli Niemcy na wiele lat przed wojną i zastosowali do celów praktycznych.

Szerokie zastosowanie badań i poradnictwa zawodowego dają pozytywne wyniki, o czym powiedziane zostało na Międzynarodowym Kongresie Kolejnictwa w Paryżu, stwierdzającym, że poradnictwo zawodowe skróciło czas szkolenia i polepszyło jego jakość.

W naszych warunkach największą opieką winniśmy otoczyć przede wszystkim młodzież rzemieślniczą, a stworzone względnie istniejące już Instytuty Badań winny śledzić pracę uczniów w szkołach i warsztatach, badać przyczyny i niepowodzenia, udzielać pomocy uczniom nie dającym sobie rady — jednym słowem czuwać nad rozwojem kadr przyszłych budowniczych.

Pracownia poradnictwa zawodowego i badań psychotechnicznych istnieje przy Instytucie Naukowo-Rzemieślniczym i spełnia pożytecznie swą rolę. (HK)

Uporządkowanie księgowości.

Dyrekcja Przemysłu Miejscowego w celu wprowadzenia Jednolitego Planu kont w podległych jej zakładach pracy przystąpiła w maju b. r. do zlikwidowania istniejącego stanu rzeczy.

Dyrekcja bowiem mianowała instruktorami księgowych, którzy ukończyli kurs w Gliwicach i wydelegowała ich do fabryk w/g ustalonego z góry planu pracy i terminu.

Zadaniem księgowych instruktorów jest na miejscu:

1) Zorganizowanie księgowości w oparciu o Jednolity Plan Kont i udzielenie wskazówek i wyjaśnień odnośnie prawidłowego stosowania grup. podgrup i poszczególnych kont.

2) Dostosowanie księgowości do wymagań zakładu pracy z uwzględnieniem podziału księgowości na wydziały: finansowo-rozliczeniowy, materiałowy, kalkulacji, kosztów własnych i gotowych wyrobów. Jako oddzielny dział polecono traktować planowanie i sprawozdawczość wstępną, jako też dział płacy i pracy.

3) Księgowym instruktorom polecono jako zadanie specjalne: rozwiązanie klasy 4 kosztów. W szczególności dopilnowanie, aby koszty produkcji poniesione w danym miesiącu były zaksięgowane na odpowiednie konta w danym miesiącu.

4) Rozliczenie klasy 4 za pomocą arkusza rozliczeniowego na koszty własne gotowej produkcji i zaprowadzenie kartoteki magazynowej wyrobów gotowych w klasie 8. Zaznacza się, że wszelkie operacje wewnętrzne magazynów i przelewy pomiędzy odpowiedzialnymi osobami polecono dokonywać wyłącznie na podstawie alegatów wewnętrznych.

Dyrekcja poleciła położyć wielki nacisk na dopilnowanie, aby ustalona sprawozdawczość miesięczna wpływała w oznaczonym terminie.

W ciągu blisko dwumiesięcznej pracy po tejże linii, Dyrekcja uporządkowała około 80% podległych zakładów pracy, tj. 30 firm i stwierdziła wielką poprawę w sprawozdawczości za miesiąc czerwiec b. r.

Płace robotnicze.

W numerze 16 „Odnowy" zamieszczono interesujące dane dotyczące światowych płac robotniczych, oparte na danych statystycznych francuskich.

Przeciętna płaca robotnika w Anglii wynosi 7 funtów szterlingów za co można otrzymać: 93 kg mięsa, albo 1284 jaja, albo 977 kg kartofli.

Przeciętna płaca robotnika w U. S. A. wynosi 46 dolarów za co można otrzymać: 121 kg mięsa, albo 1116 jaj, albo 1399 kg kartofli.

Przeciętna płaca robotnika we Francji wynosi 1330 franków za co można otrzymać: 12 kg mięsa, albo 336 jaj, albo 200 kg kartofli.

Dane te pochodzą z końca marca b. r. Interesującym będzie porównać te cyfry z odpowiednimi cyframi polskimi. Jeżeli przyjmiemy jako przeciętną miesięczną płacę robotniczą (ze wszystkimi dodatkami) ok. 7000 zł, to przy cenach 225 zł za 1 kg mięsa można było otrzymać 31 kg mięsa, albo 933 jaja (licząc 1 jajo — 7.50 zł), albo 1000 kg ziemniaków (1 kg ziemniaków — 7 zł).

Powstanie Instytutu Badań Odlewnictwa.

(J. K.) Sygnalizujemy powstanie nowej Instytucji Naukowej w przemyśle polskim, która w naszym życiu gospodarczym doniosłe może oddać usługi. Jest to „Instytut Badawczy Odlewnictwa", założony niedawno w Krakowie, jako placówka państwowa, powołana do prowadzenia badań w zakresie odlewnictwa i usprawniania produkcji odlewniczej w zakładach przemysłowych, podległych Ministerstwu Przemysłu (Centralnemu Zarządowi Przemysłu Metalowego). Projekt stworzenia takiego instytutu rzucony został przez naszych inżynierów jeszcze przed wojną, nie został on jednak zrealizowany. Dalsze prace prowadzono za czasów okupacji konspiracyjnie pod kierunkiem profesora inż. Gierdziejewskiego, dyr. inż. Kręglewskiego i inż. Kozarzewskiego. Czas ten o tyle był nawet korzystnym dla rozwoju prac, iż można było ściągnąć oferty firm niemieckich na różne aparaty i urządzenia, potrzebne dla Instytutu.

Instytut Badawczy Odlewnictwa (w skr. I. B. O.) podzielony jest na cztery zasadnicze działy: 1) Racjonalizacji gospodarki technicznej, 2) Ekspertyz technicznych, 3) Naukowo-badawczy i 4) Dydaktyczny.

Wydział racjonalizacji gosp. techn. zajmuje się konsultacją celowego zastosowania surowców, zużycia energii, zastosowania odpowiednich metod pracy i t. p. — dalej bada maszyny, urządzenia i sprzęt w odlewniach, a to pod względem racjonalności konstrukcji, zużytkowania i wydajności, w końcu zajmuje się usprawnianiem produkcji odewniczej pod kątem analizy kosztów własnych, a także współpracuje przy organizacji i uruchomieniu nowych działów produkcji w odlewniach.

Wydział ekspertyz techn. ocenia i kwalifikuje surowce główne i pomocnicze, kontroluje jakość tworzywa w półfabrykatach oraz gotowych wyrobach odlewniczych, opiniuje w zakresie racjonalności konstrukcji odlewów, standartów na odlewy dla rynku wewnętrznego i t. p.

Wydział Naukowo-Badawczy prowadzi studia nad wytwarzaniem i zastosowaniem nowych tworzyw odlewniczych, ustalaniem przydatności materiałów, urządzeń maszyn oraz sprzętu, przeprowadza kontrole przyrządów pomiarowych, w końcu bada zjawiska, zachodzące w procesach technologicznych w odlewni, w celu usprawnienia produkcji.

Wydział Dydaktyczny organizuje zjazdy naukowe, kursy i odczyty dokształcające, organizuje wystawy okazów produkcji odlewniczej oraz materiałów używanych do tej produkcji, współpracuje ze szkołami zawodowymi i akademickimi w zakresie przygotowania kadr wykwalifikowanych pracowników oraz doskonalenia nowych sił naukowych w dziale odlewnictwa.

Instytut będzie posiadał własne pracownie, zaopatrzone w maszyny, przyrządy i urządzenia do robienia prób i badań, oraz warsztaty doświadczalne.

Wymienione prace prowadzone są przez I. B. O. bądź z inicjatywy własnej, bądź też na polecenie instytucyj państwowych, samorządowych oraz firm i osób prywatnych. Prócz tych czynności głównych I. B. O. współpracuje z Polskim Komitetem Normalizacyjnym, tj. wykonuje badania, potrzebne dla ustalenia norm i warunków odbioru na wyroby odlewnicze,

a także bierze udział w pracach poszczególnych komisyj normalizacyjnych.

Władze I. B. O. składają się z Rady Głównej i Dyrektora. Rada Główna jest organem nadzorczym Instytutu. W skład jej wchodzi: 6 delegatów Centr. Zarządu Przemysłu Metalowego i 3 delegatów Centr. Zarządu Przemysłu Hutniczego, ponadto po jednym delegacie z każdej uczelni akademickiej, posiadającej wydział odlewniczy. Dyrektorem Instytutu Bad. Odlewn. mianowany został prof. Kazimierz Gierdziejewski, zaś przewodniczącym Tymczasowej Rady Głównej inż. Kozarzewski.

Nowa ta placówka naukowa przyczyni się niechybnie w sposób bardzo wydatny do podniesienia i usprawnienia naszego przemysłu metalowego.

Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 22 czerwca 1946 r.

o przyjmowaniu i wymianie uszkodzonych biletów Narodowego Banku Polskiego.

Na podstawie art. 17 ust. 3 i art. 43 dekretu z dnia 15 stycznia 1945 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 14) zarządzam, co następuje:

§ 1. Bilety bankowe podarte, sklejane, zabrudzone, lub w inny sposób uszkodzone, w stopniu uniemożliwiającym rozróżnienie szczegółów rysunku nie mają charakteru prawnego środka płatniczego.

§ 2. Uszkodzone wskutek normalnego zużycia bilety bankowe, jeżeli nie wykazują braku więcej, niż 40% powierzchni biletu i posiadają:

a) przy podwójnej numeracji biletu jeden numer, oznaczenie serii, oraz — przy biletach z podpisami — jeden z podpisów,

b) przy pojedyńczej numeracji biletu co najmniej trzy cyfry numeru oraz wszystkie podpisy,

są wymieniane bez żadnych ograniczeń i potrąceń przez oddziały Narodowego Banku Polskiego oraz kasy urzędów skarbowych i pocztowych, jak również przyjmowane przy wszelkich wpłatach przez oddziały Narodowego Banku Polskiego oraz wszystkie kasy państwowe.

Bilety sklejane mogą być wymieniane bądź przyjmowane przy wpłatach tylko wtedy, jeżeli składają się z części stanowiących pierwotną całość i pozatym odpowiadają warunkom ustalonym w ustępie poprzednim niniejszego paragrafu.

§ 3. Bilety bankowe, nie odpowiadające warunkom wyszczególnionym w paragrafie poprzednim, będą wymieniane jedynie za każdorazową zgodą zarządu Narodowego Banku Polskiego, o ile zwracający się o wymianę usprawiedliwi dostatecznie, że uszkodzenie nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

Przy wymianie tego rodzaju biletów przysługuje Narodowemu Bankowi Polskiemu prawo potrącenia kosztów porta, korespondencji i kosztów druku biletów.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski.

Eksportujemy wyroby odlewnicze do krajów skandynawskich.

(J. K.) Onegdaj mieliśmy sposobność zetknąć się z dyrektorem Centrali Odlewów ob. Romanem Szymanderskim, który codopiero powrócił z objazdu po krajach Skandynawskich: Szwecji, Norwegii i Danii w celu nawiązania tam kontaktów handlowych oraz zorganizowania eksportu wyrobów odlewniczych z Polski.

Ob. Szymanderski delegowany został w tę podróż wraz z ob. Witoldem Wieloglowskim, dyrektorem Państw. Zakładów Odlewniczych „Herzfeld - Victorius“ w Grudziądzu, która to fabryka jeszcze przed wojną eksportowała w wielkiej ilości swe wyroby do krajów skandynawskich.

Delegaci nasi stwierdzili, że i dziś, w krajach skandynawskich istnieje duża chłonność na artykuły sanitarne i kanalizacyjne.

W związku z tym zamierza Szwecja jeszcze w roku bieżącym zakupić w Polsce 6.000 ton rur zlewowych i kształtek oraz 3.000 sztuk wanien — za łączną cenę ogólną 3.060.000 koron szwedzkich, na poczet czego Szwecja już zakupiła u naszych delegatów 300 ton rur kanałowych za 126.000 koron szw. — W Norwegii sprzedali delegaci nasi 200 ton rur zlewowych i 8.500 sztuk zlewów, przy czym Norwegia ma jeszcze w tym roku od nas zakupić 5.000 ton rur zlewowych, 2.000 szt. wanien oraz 15.000 szt. zlewów — za ogólną cenę 3.040.000 koron szw. — Dania pragnie jeszcze w tym roku zakupić od nas 3.000 ton rur zlewowych, 750 ton kształtek, 2.000 szt. wanien i 6.000 szt. zlewów — za ogólną cenę 1,966.000 koron duńskich.

Z powyższego wynika, że możemy się stać poważnym eksporterem na rynkach skandynawskich, gdzie towary nasze mają zdawna dobrą markę. Wymagać to jednak będzie wzmożenia produkcji naszych fabryk odlewniczych ze specjalnym uwzględnieniem wymagań eksportowych. Kraje skandynawskie poszukują bowiem wyrobów tylko najprzedniejszej jakości, odpowiadających ściśle określonym technicznym warunkom odbioru. Zaznaczamy także, że nie każdy towar jest w krajach skandynawskich dopuszczany do importu, specjalni bowiem tamtejsi eksperci stawiają z góry pewne zasadnicze wymagania co do jakości towarów, jakie mają być do tych krajów dowiezione. Zarazem mamy na tamtejszym rynku poważną konkurencję w wyrobach belgijskich, holenderskich, angielskich, a nawet czeskich. Czesi, rozporządzający silnie rozwiniętym przemysłem odlewniczym, mając ponadto, wobec zawarcia z Polską umowy tranzytowej, ułatwiony dostęp do krajów północnych, stają się obecnie bardzo poważnym dostawcą na tamt. rynek.

W swej podróży spotykali się nasi delegaci z dużym poparciem ze strony wszystkich polskich placówek dyplomatycznych. Niestety, mieli oni także duże trudności do zwalczenia. Oto wyjeżdżając z Polski, otrzymali zaświadczenie tylko z „Polimexu“ (Polski Import i Eksport) w Warszawie. Zaświadczenie to okazało się bezwartościowe, gdyż nie honorowano go nawet w naszych placówkach dyplomatycznych, a cóż dopiero przez władze obce. Na przyszłość powinni się wyjeżdżający delegaci zaopatrywać w odpowiednio uwierzytelnione dokumenty w Ministerstwie Żeglugi i Handlu Zagranicznego, które to Ministerstwo winno zarazem na czas zaawizować przyjazd naszej delegacji. Poza tym wynikły jeszcze inne niedociągnięcia organizacyjne, — mianowicie Narodowy Bank Polski zaopatrzył wyjeżdżających delegatów w korony duńskie i norweskie oraz w czeki szwedzkie. Tymczasem dwie pierwsze waluty nie mogły być nigdzie wymienione, spowodowało duże trudności w podróży, a prócz tego okazało się, iż Norwegia nie wpuszcza do swego kraju własnych walut, jeśli one są sprowadzane z zagranicy. W końcu delegatom naszym przy deklarowaniu walut na granicy, celnik odebrał je, wręczając im wzamian kwity. Dopiero w Oslo, po długich staraniach i bieganinie udało się delegatom uzyskać w Banku Norweskim zwrot zarekwirowanych walut. Zatym przydział walut dla delegatów, powinien się na przyszłość odbywać w kraju przez wręczenie im przez Narodowy Bank Polski czeków na walutę danego kraju wzgl. przez wręczenie im stałej waluty ogóno-obiegowej — jak np. dolarów, o ile zaś chodzi o kraje skandynawskie — dolarów i koron szwedzkich, w przeciwnym bowiem razie narażeni są delegaci, jeśli już nie na konfiskatę pieniędzy, to napewno na poważną stratę na kursach walut, będąc zmuszonymi korzystać z pośrednictwa czarnej giełdy.

Na koniec jeszcze jedna uwaga. Wszystkie firmy zagraniczne, z którymi nasi delegaci się stykali, stwierdzają zgodnie, że trudno jest prowadzić z Polską stosunki handlowe, ponieważ listy wysyłane do Polski i otrzymana stamtąd korespondencja idzie co najmniej parę tygodni, a niekiedy nawet parę miesięcy. Nawet i depesze przychodzą z dwutygodniowym opóźnieniem. W tej kwestii zwrócili się nasi delegaci do polskich placówek dyplomatycznych w Kopenhadze, w Oslo i w Sztokholmie z propozycją, by placówki te przyjmowały listy naszych przedstawicieli handlowych do wysyłki drogą dyplomatyczną. Na wszelki wypadek podobne fakty opóźnień korespondencji w sprawach dla polskiego życia gospodarczego pierwszorzędnych, nie mogą mieć więcej miejsca i odpowiednie nasze czynniki powinny tej anomalii skutecznie zapobiedz.

Wymienieni delegaci, chcąc wykorzystać podróż jak najwszechstronniej, nawiązali kontakt z skandynawskimi fabrykami, celem sprowadzania do kraju różnych niezbędnych nam chemikalii, których brak obecnie utrudnia nam produkcję naczyń i odlewów emaliowanych.

Wszyscy wezmą udział w odbudowie kraju.

(bMP) Wobec ogromnych zniszczeń wojennych jakie dotknęły nasz kraj, wszyscy musimy stanąć w jednym szeregu, by wspólnym wysiłkiem przeprowadzić dzieło odbudowy.

Nie jest ustalona kwota wysokości strat wojennych, ale gdybyśmy przyjęli nawet dolną granicę 100 miliardów zł. przedwojennych, to przy dochodzie rocznym obywateli ok. 12 miliardów, dużo czasu upłynęłoby, abyśmy doszli do poziomu naszej produkcji przedwojennej, a tym więcej zagoili nasze rany wojenne.

Wiemy, że społeczeństwo jest wyczerpane, głodne, bez ubrań i w tym stanie, w jakim się znajduje nie może być mowy o marnotrawnych inwestycjach. Planować na dłuższą amplitudę, na lata całe musimy się nauczyć. Naczelna Organizacja Techniczna (NOT) postanowiła zwołać Kongres Polskich Techników, na którym wspólnie z ekonomistami opracowany zostanie plan naszej odbudowy od strony technicznej realizacji. Musimy zdać sobie sprawę, że planowanie to następuje w specjalnych warunkach, bowiem na gruzach dawnego życia powstały nowe formy. Rzeczywistość przekonstruować od podstawy naszej gospodarki.

Naczelna Organizacja Techniczna zaprasza do współpracy wszystkich mózgowców całej Polski. Pole do popisu jest ogromne. Podstawą będzie opracowanie trzyletniego planu odbudowy w latach 1947/48/49. Jest to planowanie krótkofalowe. Niezależnie od tego w wielu dziedzinach będzie się planować na dłuższą metę.

Referaty dzielą się na 7 grup. Do 1-ej grupy należą referaty dotyczące zagadnienia uprzemysłowienia kraju, planu terytorialnego, komunikacji i przemysłu; bilansu handl., sił fachowych i planowania, wreszcie dochodu społecznego, stopy życiowej, wydajności pracy, wynalazczości oraz płacy.

Do 2-ej grupy należeć będą referaty traktujące o zagadnieniach pomiarów kraju, komunikacji i transportu, dróg — żelaznych i taboru kolejowego, nadto komunikacji wodnej, lotniczej, dalej radiofonii, telefonu, telegrafów i motoryzacji. Niezależnie od tego w 2-ej grupie mieszczą się wszystkie zagadnienia dotyczące energetyki, a więc gospodarka wodna, regulacja rzek, elektryfikacja itp.

Do 3-ej grupy zalicza się referaty dotyczące zagadnień planowania przestrzennego miast i osiedli, budownictwa, urządzenia miast i uzbrojeń sanitarnych, dalej elewatorów, chłodni, magazynów, hal targowych.

Grupa 4-ta obejmie referaty traktujące o całym przemyśle tak ciężkim, jak i przetwórczym, wszystkich branży od metalowej do chemicznej i rolniczej.

Rolnictwo mieści się w grupie 5-tej i przewiduje referaty o przebudowie ustroju rolnego, produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz surowców dla przemysłu.

Leśnictwo ma za zadanie rozwiązanie zalesienia kraju, produkcji leśnej i przemysłu leśnego (grupa 6).

Wreszcie grupa 7-ma traktować będzie w swych pracach organizację świata technicznego oraz studiów wyższych, średnich i szkolnictwa zawodowego.

Cały kraj i Rząd pokłada wielkie nadzieje w pracy Pierwszego Kongresu Techników Polskich, widzi w nim fakt dużego znaczenia i wielkie dzieło, które będzie miało wpływ na tempo rozwoju naszej gospodarki.

Oczy wszystkich, żyjących nadzieją lepszego jutra, oczekują od polskich techników i inżynierów wytężonej i szybkiej pracy, by w dziedzinie, którą reprezentuje świat techniczny odrobili zaległości i dorównali innym.

Zdawać się może, że zadanie to przy naszych ograniczonych możliwościach materialnych i niedostatecznej ilości sił fachowych jest, jeśli nie niewykonalne, to przynajmniej bardzo ciężkie. A jednak pozwolić sobie na powolne tempo wyrównania naszych szeregów technicznych z innymi — nie możemy.

Życie ekonomiczne świata wre i podwaja tempo, zostawiając w tyle malkontentów i rozmarzonych romantyków. Iść do tej walki w pojedynkę, to znaczy skazać ją z góry na niepowodzenie. Ale jeśli pójdziemy do tej pracy gromadą, jeśli NOT sformuje nasze szyki i czuwać będzie nad precyzją wykonania, to wierzymy, że praca nasza zakończy się sukcesem. Olbrzymia część zadań, które stoją przed Polską w dziedzinie szybkiej odbudowy i celowego planowania, spadła na nas. Cały szereg funkcyj już zgrubsza opracowanych winniśmy przejąć na własne barki. Jeśli mamy do pokonania jakiś bezwład — inercję, objawiającą się w polskim stereotypowym powiedzeniu „jakoś to będzie“, jeśli uważamy, że państwo w dzisiejszym systemie gospodarczym prowadzić nas będzie za rękę, to wierzymy, że jesteśmy w grubym błędzie. Własne sprawy trzeba ująć w swe ręce, sprawy, na których my technicy i inżynierowie najlepiej się znamy.

Sprawy odbudowy gospodarczej kraju nie możemy i nie powinniśmy przyjmować na wiarę, ale wspólnie, przyjąć na się wszystkie wypływające z tego obowiązki, jak i z nikim nie dzieloną odpowiedzialność.

Z obowiązku swego mamy dopomóc w wykonaniu maszynizacji i mechanizacji naszych urządzeń przemysłowych, dążąc w ten sposób do podniesienia produkcji, a tym samym stopy życiowej.

Efekt wysiłków Rządu i nasz będzie tym skuteczniejszy, im bardziej i im częściej podstawowym argumentem naszych założeń będzie troska o całość interesów gospodarczych Polski.

Tą drogą inżynierowie i technicy będą dążyć do zdobycia znaczenia w kraju. Kraj i Rząd ma nadzieję, że wiedza jaką przejawimy w swych projektach czy postulatach i koncepcja, która zrodzi się z naszej inicjatywy wyda wielkie owoce. Opinia naszych inżynierów i techników, wypływająca z dokładnej znajomości zagadnień wypełni lukę naszego dorobku przemysłowego. Pierwszy Kongres Techników Polskich wyznaczy drogę i ubije szlak, po którym prowadzić będziemy naszą maszynę gospodarstwa narodowego. Ożywimy ją treścią naszych doświadczeń i zaprzągniemy się w realną pracę dla dobra mas.

Inż. Henryk Kuroń.

Sześć miesięcy pracy w Państwowej Fabryce Wagonów we Wrocławiu.

(J. K.) Nie tak daleko jesteśmy od daty (26 stycznia b. r.) kiedy P. F. W. święciła uroczystość przekazania Ministerstwu Komunikacji pierwszej setki nowych wagonów-węglarek, celem wzmożenia akcji rozprowadzania po kraju, jak również eksportowania węgla za granicę, a już na polu tej produkcji może się P. F. W. poszczycić pięknymi wynikami.

Żeby nie używać wielu „słów“, wyniki te najlepiej przedstawimy w zwięzłych „suchych“ cyfrach. I tak:

w styczniu 1946 r. — wyprodukowano węglarek 100 sztuk.

w czerwcu 1946 r. — wyprodukowano węglarek 320 sztuk.

Razem w ciągu minionego półrocza wyprodukowano 1.234 sztuk węglarek oraz 3 wagony osobowe, których produkcję rozpoczęto dopiero w ciągu maja b. r.

Wartość powyższej produkcji w złotych przedstawia się następująco:

w styczniu	zł. 12.900.000.—
w czerwcu	zł. 45,200.000.—

Równocześnie rośnie stale wydajność pracy, wartość bowiem produkcji na jednego robotnika przedstawia się w złotych:

w styczniu	6.765.—
w czerwcu	14.671.—

Stan robotników przy tej pracy wzrastał następująco:

w styczniu pracowało 1.907 robotników

w czerwcu pracowało 3.001 robotników.

Wzrost produkcji zatym zwiększał się z miesiąca na miesiąc proporcjonalnie do produkcji z miesiąca poprzedniego.

Ponieważ w niektórych umysłach defetystycznych naszych obywateli, narzekającej na „nieudolność“ naszej wytwórczości, a nawet powątpiewających o naszych zdolnościach organizacyjnych, jest jeszcze i dziś „nutą przewodnią“ ich narzekań na wszystko co się w kraju poczyna i rozwija, — cyfry powyższe chyba ostudzą niewiarę tych („sami nie wiecie co posiadacie“) pesymistów. Dodajemy przy tym, że Kierownictwo Państw. Fabryki Wagonów tempo tej produkcji będzie stale zwiększać, aż do momentu całkowitego nasycenia naszego zapotrzebowania krajowego w środki transportowe.

Rozumie się, że t. zw. „węglarki“ rozprowadzają po kraju nie jedynie tylko węgiel, ale i cały niezliczony szereg towarów, narzędzi i maszyn — wogóle wszystko co produkują nasze fabryki i warsztaty.

Na czele Państw. Fabryki Wagonów stoi inżynier-technolog ob. M. Gutowski, były dyr. Wytwórni Parowozów w Warszawie oraz dyrektor Fabryki Wagonów „Lilpop Rau, Loewenstein", dobrze znany na tych posterunkach ze swej aktywności twórczej w polskim przemyśle transportowo-komunikacyjnym. Państw. Fabr. Wagonów stanowi przykład wybitnie przekonywujący, do jak wspaniałych rezultatów dojść można nawet w niedługim czasie, gdy w zakładzie wytwórczym jest praca sharmonizowana, gdy wszyscy idą sobie na rękę — kierownictwo i pracownicy, inżynier, technik, robotnik i urzędnik.

W ostatnim czasie została częściowo uruchomiona fabryka wagonów w Elblągu. Na razie zatrudniała ona ponad 100 pracowników i przeprowadza remonty uszkodzonych wagonów. Po zupełnym ukończeniu fabryki przystąpi ona do produkcji wagonów osobowych.

Komunikat.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie podjęła akcję zmierzającą do zebrania danych dotyczących zbrodniczej działalności Bühlera — zastępcy Franka oraz b. gubernatora Dystryktu Krakowskiego Burgsdorfa oraz podległych im organów w stosunku do sfer gospodarczych.

Pragnąc udzielić kompetentnym władzom możliwie najwięcej w tej mierze danych — Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie uprasza Przemysłowców i Kupców swego okręgu, by jak najspieszniej nadsyłali pod adresem Izby (Kraków, Długa 1) wiadomości o wszelkiego rodzaju przestępstwach i nadużyciach (zarówno w formie rozporządzeń, czy konkretnych zarządzeń) wyżej wymienionych zbrodniarzy wojennych i ich podwładnych.

PRODUKCJA W PRZEMYŚLE OBRABIARKOWYM

za miesiąc czerwiec 1946 r.

(J. K.) Przemysł budowy obrabiarek wykonał w czerwcu 129 sztuk obrabiarek do metali i drzewa. Produkcja w mies. maju wyniosła 110 obrabiarek.

W odbudowie znajdują się obecnie dalsze poważne fabryki obrabiarek, podlegające Centr. Zarządowi Przemysłu Metalowego. Fabryki te mieszczą się w Pruszkowie, w Gdańsku, Wrocławiu, Poznaniu i Warce (pow. Grójec).

KRONIKA

PAŃSTW. FABRYKA PRZYRZĄDÓW I URZĄDZEŃ NARZĘDZIOWYCH w OSTROWIU WIELKOPOLSKIM.

(J. K.) Państwowa Fabryka Wodomierzy we Wrocławiu powiększyła się obecnie na skutek przejęcia w lipcu br. Fabryki Przyrządów i Urządzeń Narzędziowych (dawniej Paul Holz) w Ostrowiu Wielkopolskim. Fabryka ta została zbudowana przez okupanta w roku 1943 — jednakowoż części budynków nie zdołali niemcy wykończyć. Fabryka posiada kilkadziesiąt nowoczesnych obrabiarek i zatrudniała dawniej około 300-tu robotników na dwie zmiany. Wytwarzano tu części granatów oraz przyrządy specjalne. Dziś pracuje tu 40-tu fachowców zaś do końca roku bieżącego będzie tu pracować 100 osób. W fabryce tej przewiduje się uruchomienie działu obróbki korpusu wodomierzy, inżektorów oraz wyrób armatur ogrzewniczych dla wagonów osobowych.

PAŃSTWOWY PRZEMYSŁ METALOWY NA TARGACH W SZTOKHOLMIE.

(J. K.) W czasie od 24. VIII. do 3. IX. b. r. odbędą się w Sztokholmie Targi Międzynarodowe, na których nasz przemysł metalowy wystąpi z eksponatami z rozmaitych dziedzin wytwórczości. — W szczególności wystawimy tam: wyroby odlewniczo-sanitarne, wanny, umywalki, rury wodociągowe i kształtki, krany, kurki itp., dalej wodomierze wszelkich typów i wielkości z Państw. Fabryki Wodomierzy we Wrocławiu; maszyny włókiennicze z fabryki G. Josephy-Spadkobiercy w Bielsku oraz wyroby precyzyjno-optyczne Państw. Wytwórni Optycznej w Jeleniej Górze.

Targi Sztokholmskie, na których zatem bogato będzie reprezentowany nasz przemysł Ziem Odzyskanych, stanowić będą znakomitą propagandę naszego rozwoju i zagospodarowania na Ziemiach Odzyskanych.

MASZYNY ROLNICZE BĘDĄ SZYBCIEJ DOCIERAĆ DO ROLNIKA.

(J. K.) Celem ułatwienia rolnikom nabywania maszyn rolniczych, uruchomił Państwowy Przemysł Metalowy przy każdej fabryce maszyn rolniczych placówkę sprzedaży maszyn. W ten sposób powstało nowych kilkadziesiąt punktów sprzedaży maszyn rolniczych. Niezależnie od tego, istniejąca już Centrala Zbytu Maszyn Rolniczych zajmuje się nadal rozprowadzeniem produkcji fabryk maszyn i narzędzi rolniczych.

(J. K.) W związku z przedstawieniem Państwowej Fabryki Zegarów w Świebodzicach (Frybork) na produkcję szewckich maszyn do szycia oraz części precyzyjnych dla maszyn włókienniczych, zmieniła ta fabryka nazwę na „Państwowa Wytwórnia Precyzyjna".

PRODUKCJA WAGONÓW TOWAROWYCH W CZERWCU 1946 R.

(J. K.) Przemysł Taboru Kolejowego wykonał w czerwcu 487 wagonów towarowych. Produkcje powyższe wykonały następujące fabryki:

Państw. Fabryka Wagonów we Wrocławiu, wykonała 320 wagonów,

Wytwórnia Wagonów w Chorzowie wykonała 60 wagonów,

Zakłady Ostrowieckie wykonały 82 wagony,

zaś niedawno uruchomione „Zaodrzańskie Zakłady Budowy Mostów i Wagonów" w Zielonej Górze — wypuściły pierwszą serię 25 wagonów.

W porównaniu z majem, w którym wykonano 404 wagonów towarowych, powiększyła się tu produkcja o 83 wagony.

OBOWIĄZEK DOKSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO.

Wszystkie **Firmy handlowe i przemysłowe, wszystkie biura i urzędy obowiązane są zatrudnionych u siebie pracowników młodocianych w wieku 14—18 lat**, pełniących czynności pomocnicze handlowe, biurowe, magazynowe, czynności gońców itp. — zapisać natychmiast do **Publicznej Dokształcającej Szkoły Handlowej Męskiej Nr. 5, Kraków, ul. Brzozowa 5.** Sekretariat czynny w środy i piątki od godz. 15—17, począwszy od 16 sierpnia br. **codziennie** prócz sobót od godz. 15—17.

Zrzeszenie przemysłu metalowego woj. Krakowskiego (Kraków, ul. Długa 1, II p., pokój Nr. 30) zawarło w lipcu 1946 umowę zbiorową z pracownikami, reprezentowanym przez Związek Zawodowy Metalowców. Umowa zbiorowa jest wzorowana na umowie zawartej przez Centralny Zarząd Przemysłu Metalowego. Zasadnicza różnica pomiędzy umową państwową a prywatną leży w tym, że w umowie zawartej przez Zrzeszenie stawki płac są ujęte godzinowo i jednolicie. Nie ma premii i t. p. dodatków. Przyjęto system jednolity ze względu na jego jasność i przejrzystość. W ostatecznym obliczeniu płace wynikające z omawianej umowy są wyższe niż płace w przemyśle państwowym.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie przystąpiła do zebrania dla Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego postulatów prywatnego przemysłu i handlu dla przygotowania traktatów handlowych z Włochami, Holandią, Czechosłowacją i strefami okupacyjnymi Niemiec (amerykańską, angielską, francuską).

Wszystkie zainteresowane firmy winny zgłaszać swe odnośne zapotrzebowania na specjalnych formularzach, które można podjąć w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Krakowie, ul. Długa 1, II p., pokój Nr. 27.

Prenumerata roczna wynosi zł. 100, półroczna zł. 50 i kwartalna zł. 25.

Ceny ogłoszeń: Cała stronica 4.000 zł., ½ stronicy 2.500 zł., ¼ stronicy 1.400 zł. — Za 1 mm 1-łamowy 10 zł. — Ogłoszenia drobne za słowo 6 zł. — W drobnych ogłoszeniach pierwsze słowo liczy się podwójnie.

Wydawca: Referat Inf. Prop. Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Redaguje: Komitet Redakcyjny. M-08399 Drukarnia Udziałowa w Krakowie.